

Minke Weidenaar uit Oosternijkerk op'e tekst:

'Dat wie frjemd folk hear, it gong
mâl. Dy froulju stiene te pisjen.

Niks niet uitgeblust of 'oud en der dagen zat'. Wie bij Minke Weidenaar-Kloostra op bezoek gaat treft een levendige oudere dame aan met een uitgesproken mening over van alles en nog wat. Dat het hier en nu daarbij stevig gekleurd worden door haar eigen verleden maakt het alleen maar interessanter. 'Sjoch, de froulju kinne no wol trochleare mar net in stek mear breidzje. No fleane se om 11 oere noch nei de bar. Wat in jildfergriemerij. En sneins de hiele dei op'e bealch lizze. Dat se inoar no sa moetsje moatte en sa frij. Nee dat wie doe al oars. At der doe immen oankaam, lieten wy gau inoars hân los. Mar dat elk it no wat rojaler hat is fansels wol moai. Gjin soargen mear om troch de tiid te kommen'.

Minke Kloostra aanschouwde in 1895, in een arbeidershuishouding te Oosternijkerk, het levenslicht. Er zouden na haar nog twee kinderen volgen met als gevolg dat het gezin er uiteindelijk elf telde. Heit en mem Kloostra werkten beide als landarbeiders en ook Minke ging op twaalf-jarige leeftijd richting boerenakker. Voor het zover was bezocht ze de openbare school in Oosternijkerk, destijds de enige onderwijsmogelijkheid op het dorp. 'Letter stie hjir in dûmny fan'e swarte kousetsjerke en dy woe hjir in kristlike skoalle ha. Wy kamen út in grifformearde hûshâlding dat wy moasten der eins wol hinne, mar it koste in dûbeltsje en dat wie fansels wol in probleem, want de iepenbiere skoalle wie gratis'.

Landarbeid was aan het begin van deze eeuw nog voornamelijk handarbeid. In Noord-Oost Friesland

werden aan het begin van deze eeuw veel vlas en aardappelen verbouwd. Paarden verrichtten de allerzwaarste werkzaamheden en voor de rest waren het de rijk met kinderen gezegende arbeidersgezinnen die voor het zaaien, wieden en oogsten zorgden. Er was eigenlijk altijd wel vraag naar arbeidskrachten vertelt mevrouw Weidenaar-Kloostra en vooral kinderen waren zeer geschikt om op het land te werken. De week bestond uit zes werkdagen van elk negen uur, die aan het einde van de week f 3,- opleverden. 'Wy sleagen soms wol

'Wy sparren krekt sa lang dat wy jild foar in nije bus hiene. Der wie gjin sprake fan lienen, dat diene jo net.'

mei syn tweintigen op it fjild om, allegearre op sokken want dan moast it flaaks wjудde wurde. En do hiest froeger ek fan dy ekers mei fjouwer mangatten, dan gong der earst in famke mei keunstmest bydel en dan in frommiske om ierpels te setten'. Mevrouw Weidenaar tekent met haar vinger op het tafelkleed uit hoe het precies in z'n werk ging. 'Eh, der wie altiden wol wurk, dat is no allegearre fuort en dêrom binnen der ek sa'n soad wurkleazen no'.

Minke Kloostra kreeg rond 1912 verkering met Eelze Weidenaar, die net als zij bij boer Sipma in Oosternijkerk op het land werkte. Los werk op het land stond wel garant voor enig inkomen maar een dienst bij de boer was pas een echte verbetering. Via via gelukte het Minke Kloostra een dienst bij een boer op de 'Boargemasterspleats' in Aalsum te krijgen. Op achttienjarige leeftijd vertrok ze, voor een verblijf dat door de dreigende oorlog vijf jaar zou duren, naar Aalsum. Eelze was het jaar daarvoor opgeroepen om zijn dienstplicht te vervullen.

'Hûndert gûne krige ik froeger, foar in hiel jier wurkjen. Dat jeie se der no op in sneonejûn troch. En dan ek noch de hiele snein op'e bealch lizze.'

'Yn 1914 kaam er út tsjinst, mar in goed wike letter moast er dy kant al wer op. Mobilisaasje no. Doe koene wy fansels ek net trouwe. Op in snein kaam er ûnferwachts ris thús. Ik kaam him yn'e buorren tsjin. Ik skrok der fan. Sa swart en smoarch as in turk. Dat kaam omt sy altiden by de hynders slepten'.

Eelze Weidenaar kwam in 1918, toen de eerste Wereldoorlog afgelopen was en de mobilisanten huiswaarts konden keren, terug. In Oosternijkerk waren, zoals op zoveel plaatsen, in dat jaar vluchtelingen uit Noord-Frankrijk ondergebracht. 'Eelze hat doe wol gauris in ritsje makke at der in berntsje dea wie. It wiene allegearre roorns en it kistke moast dan nei Dokkum. It wie oars al frjemd folk hear, de froulju stiene te pisjen. Ja ik ha it sels noait sjoen, mar it gong mâl'. Ze lacht en haar ogen schitteren. 'Dat moat der mar net yn wol?'. Al snel volgde een huwelijk en het paar vestigde zich aan de Nijbuor-

alle jûnen thús mei lekke banner dy makken wy dan wer yn'e hû Plakke en dan om beurten 20 stj ten mei de fyts pomp. No dat w wol wat hear'. In diezelfde periode kocht Eelze Weidenaar een bus en startte een busdienst die over Peassens, Ne Oosternijkerk, Niawier, Wetzens e Dokkum liep. De ford werd voor d verhuur gebruikt. Mevrouw Weidenaar herinnert zich dat vooral jongelui zaterdagavonds de auto hielden. Chauffeurs van het eerste u waren Wietse Roozendal en He

'Wy wiene gri moasten wol n skoalle. Mar da wol in problee skoalle wie'

De njoggentigers

Ze maakten twee wereldoorlogen mee met daartussenin de crisisjaren. Ze behoren tot de generatie die mee de handen uit de mouwen stak toen Nederland herrees, die hoofdschuddend naar provo's keek en zitten nu middenin een met yuppen bevolkt computertijdperk. Een serie portretten van mensen die allen bijna een eeuw vol maken. Deze week een gesprek met de 96-jarige mevrouw Minke Weidenaar-Kloostra uit Oosternijkerk. Samen met haar inmiddels overleden man, Eelze Weidenaar dreef zij jarenlang een bus- en taxi-onderneming welke later door de N.O.F. overgenomen werd. Een gesprek met een krasse, levendige dame over vroeger en nu.

ren te Oosternijkerk waar de vader van Eelze een kleine boerderij bezat. Vader en zoon hadden tevens een kleinschalig loonbedrijf en een 'glêzen weintsje' zoals mevrouw Weidenaar dat omschrijft. 'It wie in soarte fan koetske mei in hynder derfoar en der koene seis man yn. No dêr is hiel wat mei ôfriden hear. De minsken koene de rit bestelle. Jûns noch wolris in rit nei Dokkum, om de lêste tram te heljen. It koste f 1,25 de rit, hinne en werom. Dêr moast dan de kofje noch ôf en it foer foar it hynder'.

Mevrouw Weidenaar hielp in het begin van haar huwelijk nog mee op de boerderij en het land van haar schoonouders. In de negen jaar dat zij daar woonden werden de zonen Jan, Siemen en Meinte geboren. Eind dertiger jaren verhuisde het gezin naar de Buorren. 'Doe krigen wy ek ús earste auto. In ford dêr't 4 minsken yn koene. Mar de diken wiene sa min he. Dêr lei in soarte fan stjinslach op, marcade neamden wy dat. Myn man kaam

drik Groen. Zoon Jan reed vana 1937 ook, aan het begin van de oorlog gevolgd door broer Siemen. 'Dat wie in nuodlike tiid hear. Op i jûn moast Siemen mei in dûmn fan Moddergat nei Grins. Op'e S yn Dokkum waard it spul oanhâ den troch soldaten út Zoutkamp. Siemen mocht noch al nei Grins mar moast him op'e weromreis w melde. No dat koe fansels net da doe is er fuort ûnderdûkt mei aut en al'. Siemen zat eerst 'yn'e wâ den' ondergedoken bij een zuste van zijn moeder, later in Brantgum. Voor de oorlog reden er ook al andere bussen. Mevrouw Weidenaar noemd Holwerda van Anjum en E zinga van Moddergat. In de oorlog zijn al die diensten samengevoegd tot een grote busdienst. Later werd dat de NOF te Dokkum.

Na de oorlog ging Jan in de garage van de NOF in Dokkum werken. Meinte werd chauffeur bij een ander bedrijf, vader Eelze deed het taxivervoer terwijl Siemen met zijn moeder zorg droeg voor de administratie. Destijds was ook het ziekenvervoer, dat nu bij garage Ste lema in Dokkum zit, nog in handen van Eelze Weidenaar. Hij overleed in 1963, drie jaar later verhuisde zijn vrouw naar een huis aan de Buorfinne, dat ze zelf had laten zetten. De oudste zoon nam de zaak over.

Anno 1991 zwaait Durk de scepter in het inmiddels naar het industrie terrein verplaatste bedrijf. 'Jan en Siemen ha it lang tegearre dien, e doe kaam Jan syn soan Durk derby. Meinte is nei Kanada gong sjoch. Ja wy moasten nei it yndustryterrein mei dy frachtweinen, ne de Grienewei. Sa hawwe no leau' 4 weinen en ride mei alles. Papier bieten, graan en sa. Ja ik wit no fansels alles net mear. It is no hie oars as doe'. Mevrouw Weidenaar reddert wat met de koffiekopjes en kijkt uit het raam. 'Alles is no sa oars no' zegt ze nog eens.

e tekst:

gong
sjen.

ge ik froeger, foar
n. Dat jeie se der
n troch. En dan ek

...kriegen wy ek is earste auto. In
ford dêr't 4 minsken yn koene. Mar
de diken wiene sa min he. Dêr lei in
soarte fan stjinslach op, marcade
neamden wy dat. Myn man kaam

te tekst:

**gong
sjen.**

*ge ik froeger, foar
n. Dat jeie se der
n troch. En dan ek
nein op'e bealch
ze'*

alle jûnen thús mei lekke bannen,
dy makken wy dan wer yn'e hûs.
Plakke en dan om beurten 20 stjit-
ten mei de fytspompe. No dat wie
wol wat hear'.

In diezelfde periode kocht Eelze
Weidenaar een bus en startte een
busdienst die over Peassens, Nes,
Oosternijkerk, Niawier, Wetzens en
Dokkum liep. De ford werd voor de
verhuur gebruikt. Mevrouw Weide-
naar herinnert zich dat vooral jong-
gelui zaterdagavonds de auto huur-
den. Chauffeurs van het eerste uur
waren Wietse Roozendal en Hen-

Na de oorlog ging Jan in de garage
van de NOF in Dokkum werken,
Meinte werd chauffeur bij een an-
der bedrijf, vader Eelze deed het
taxivervoer terwijl Siemen met zijn
moeder zorg droeg voor de admi-
nistratie. Destijds was ook het zie-
kenvervoer, dat nu bij garage Stel-
lema in Dokkum zit, nog in handen
van Eelze Weidenaar. Hij overleed
in 1963, drie jaar later verhuisde
zijn vrouw naar een huis aan de
Buorfinne, dat ze zelf had laten zet-
ten. De oudste zoon nam de zaak
over.

Anno 1991 zwaait Durk de scepter
in het inmiddels naar het industrie-
terrein verplaatste bedrijf. 'Jan en
Siemen ha it lang tegearre dien, en
doe kaam Jan syn soan Durk
derby. Meinte is nei Kanada gong
sjoch. Ja wy moasten nei it yndus-
tryterrein mei dy frachtweinen, nei
de Grienewei. Sa hawwe no leau'k
4 weinen en ride mei alles. Papier,
bieten, graan en sa. Ja ik wit no
fansels alles net mear. It is no hiel
oars as doe'. Mevrouw Weidenaar
reddert wat met de koffiekopjes en
kijkt uit het raam. 'Alles is no sa
oars no' zegt ze nog eens.

Hoe ziet Minke Weidenaar tegen
alle veranderingen in de afgelopen
eeuw aan?. 'No sjoch dat de lju it
wat rojalêr krigen hawwe dat fyn ik
wol moai. Dy soargen om troch de
tiid te kommen dy binne der net
mear. Wy sparren krekt salang at
wy it jild foar in nije bus byinoar
hiene. Der wie gjin sprake fan lie-
nen, dat diene jo net. Mar it giet no
sa bot de oare kant oer. It is langer
sa'n jild fergriemerij. En de froulju
kinne ek net mear breidzje. Ik ha
wol 1000 pear sokken breide. En ik
breidzje no noch. Ja dêr rekkenje
se op no'. In pasgebred stel witte
babysokjes komt op tafel. 'Ja diz-
zen binne glêd mar ik ha ek al wer
guon mei in wurkje op'e priemmen
hear'.

*'Wy wiene grifformearde, dat wy
moasten wol nei de nije kristlike
skoalle. Mar dat dûbeltsje dat wie
wol in probleem. De iepenbiere
skoalle wie fergees sjoch.'*